

EK OLH ČAZV v roce 2003

Václav Kupčák

Ekonomická komise (EK) odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd (OLH ČAZV) projednávala v dubnu 2003 téma „Ekonomika a aktuální problémy lesního školkařství“ a v říjnu diskutovala o problémech vyjádření funkcí lesa. Obdobně jako v loňském roce (viz článek Ekonomická komise OLH ČAZV v roce 2002, LP 2/2003) z uvedených jednání vyjímám některé poznatky.

Ekonomika a aktuální problémy lesního školkařství

Jarní zasedání EK (15. a 16. 4. 2003) ve Vranově nad Dyjí zahájil a řídil místopředseda EK Ing. Kupčák. Jednání se zúčastnil také tehdejší náměstek ministra zemědělství pro LH Ing. Vašíček. Lesní školkařství, zejména s klasickými postupy pěstování sadebního materiálu v lesních školkách menších rozloh, má v ČR dlouhodobou tradici. Jistým zlomem ve vývoji byla 60. léta minulého století, kdy se začala prosazovat vize velkých centrálních školek s možnostmi rozvoje nových technologií. Technologií (foliové kryty, technologie obalované sadby, skladování v klimatizovaných skladech apod.), jež se tehdy začaly objevovat na západ od našich hranic a sledovaly zefektivnění lidské práce, zvyšování kvality sadebního materiálu a komfortu služeb pro zákazníky. Tamní lesní školky měly již tehdy obchodní charakter a pohybovaly se v tvrdém konkurenčním prostředí.

S transformací LH po roce 1990 došlo v ČR k privatizaci převážně výměry lesních školek. Vývoj lesního školkařství přestal být koncepčně směřován a rozvoj oboru se v dalších letech dostával postupně do útlumu. K hlavním důvodům patřily:

- absence jakékoliv koncepčnosti vývoje lesního školkařství v ČR, vyjma nepřímého ovlivňování ze strany LČR;

- absolutní pokles potřeb sadebního materiálu používaného k umělé obnově (oproti úrovni počátku 90. let minulého století do současnosti se jedná o pokles cca 50 %);

- výrazná, předem neodhadnutelná změna druhové skladby poptávaného sadebního materiálu;

- stoupla nejistota uplatnění rozpěstované produkce sazenic v lesních školkách;

- postupné opotřebení a zastarání technické a technologické vybavenosti lesních školek, zejména v mezinárodním srovnání;

- postupné zavádění ČSN 482115 (sadební materiál lesních dřevin) do provozní praxe lesních školek, které přineslo výrazné zvýšení požadované kvality dodávaného sadebního materiálu, avšak jeho ceny stagnovaly na úrovni předchozích let (srovnání mezi zeměmi EU a ČR).

Exkurze pro účastníky EK

Lesní školka Milíčovice (16. 4. 2003)

Vznikla před 30 lety. Stávající celková rozloha vč. lesních kulis činí 25 ha, z toho produkční plocha 7 ha, roční produkce (zejména dubu a borovice) se pohybuje mezi 1,5 - 2 mil. sazenic. Aktuálně se školka potýká s investiční potřebou závlahového zařízení v ceně cca 4 mil. Kč.

NP Podyjí (16. 4. 2003)

V informačním středisku NP Podyjí v Čížově byli členové EK informováni o historii velkoplošné územní ochrany středního toku Dyje. V roce 1978 byla na ploše 103 km² vyhlášena Chráněná krajinná oblast Podyjí, národní park, resp. příspěvková organizace Správa NP Podyjí se sídlem ve Znojme byla zřízena MZP v roce 1991. Působnost správy se vztahuje na území parku a v rámci jeho ochranného pásma. Rozloha NP představuje 63 km², ochranné pásmo 29 km²; délka toku Dyje v NP je 40 km; nejvyšší bod je 536 m n. m., nejnižší bod 207 m n. m.; lesnatost činí 84 % (5 270 ha lesa, 69 lesních typů v 1.-3. vegetačním stupni), zemědělská plocha pokrývá 9 %, ostatní plochy 7 %. Správa NP plní tři hlavní okruhy činností:

- výkon státní správy na úsecích ochrany přírody a krajiny, ochrany zemědělského půdního fondu a rybářství;
- odborné aktivity spojené s ochranou přírody, zejména koordinace výzkumu a monitoringu, tvorba plánů ochrannářského managementu, informační, strážní a průvodcovská služba, ekologická výchova a propagace, apod.;
- hospodářská činnost formou účelového hospodaření v lesích a na vybraných nelesních plochách, včetně výkonu práva myslivosti.

Hospodaření Velkostatku Tetín, s. r. o.

(22. 10. 2003) v podmínkách CHKO Český kras a Národní přírodní rezervace Koda

Společnost obhospodařuje soukromý lesní majetek o rozloze 374 ha, jenž patří do pěstební oblasti Křivoklátsko. Převážně jej tvoří šípákové doubravy; k majetku dále patří stepní společenstva vzniklá pastvou ve 14. stol. Les vykazuje znaky poškození imisími (cementárna Beroun, NO_x). Z jednání a diskuse vyplynula potřeba zpracování modelového projektu, který by se zabýval vyjádřením výše ekonomické újmy a její kompenzace vlastníky, použitelné pro obdobné majetky, kde je ekonomika LH postihována požadavky na plnění mimoprodukčních funkcí lesa, jdoucích nad rámce lesního zákona.

Jednání EK bylo seznámeno se současnou problematikou lesního školkařství v rámci společnosti CE WOOD, a.s. - Divize lesních školek, obhospodařující 155 lesních

školek o celkové produkční výměře přibližně 500 ha (z toho cca 100 ha v útlumu). Roční produkce se pohybuje okolo 25 mil. sazenic, z toho pro LČR 17 mil. ks. Organizačně je divize členěna do 4 oblastí (Jeseníky, Beskydy, Morava, Čechy), ty jsou dále členěny na střediska a následně na jednotlivé školkařské provozy. K problematice lesního školkařství byly vyjmenovány, popsány a kvantifikovány:

- ekonomicko-transformační problémy (identifikace potřeb zákazníka, složitý logisticko-distribuční řetězec, případná likvidace sazenic neodpovídajících normě, oceňování sazenic);

- technologické aspekty (technologie, použití norem - zejména ČSN 48 2115, procesní analýza, listy o původu a rostlinolékařské pasy, sezónnost prací a zaměstnávání zahraničních pracovníků);

- obchodní aspekty (nabídka a poptávka na trhu sazenic, obalovaná sadba, sledování ekonomiky dle projektů atd.).

Vedle uvedených předpokladů a podmínek trhu se sadebním materiálem byly analyzovány provozní vlivy na výsledky školkařské činnosti (druh dřeviny a kvalita osiva, půdní a klimatické podmínky, technologie pěstování sadebního materiálu, efektivnost sazenic podle dřevin, podíl ztrát, kvalita a profesionalita personálu, vybavenost školek - závlahová zařízení, stroje, skladovací možnosti, dopravní dostupnost, vlivy jemnějších způsobů hospodaření a zvyšování podílu přirozené obnovy, vlivy nahodilých těžeb apod.).

Funkce lesa

Podzimní jednání EK proběhlo ve dnech 21. a 22. 10. 2003 ve Svatém Janu pod Skalou. Tématicky bylo zaměřeno na základní problémy věcného a peněžního vyjádření funkcí lesa a vzhledem k charakteru problematiky bylo jednání společné s dalšími komisi OLH - Komisi pro mimoprodukční funkce lesa a Komisi biologickou.

Toto setkání podrobně popisuje následující příspěvek. Z jednání bude vydán samostatný sborník.

Adresa autora:

Ing. Václav Kupčák, CSc.

Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky

a politiky

LDF MZLU Brno, Zemědělská 3, 613 00 Brno

e-mail: kupcak@mendelu.cz